

Leon van den Berg

5-3-2024

Bosgroepen

Verbetering bosbodems

Verbeteren bossen (en bodems)

- Boomsoortsamenstelling
- Bodemverbetering d.m.v. nutriëntengift
- Hydrologie
- Aandeel dood hout
- Versnippering
- Etc.

Verbeteren bossen

- Boomsoortsaamenstelling
- **Bodemverbetering d.m.v. nutriëntengift**
- Hydrologie
- Aandeel dood hout
- Versnippering
- Etc.

Nutriëntengift

- 👤 Kalk
- 👤 Steenmeel
- 👤 Meststoffen

Nutriëntengift

Kalk

Steenmeel

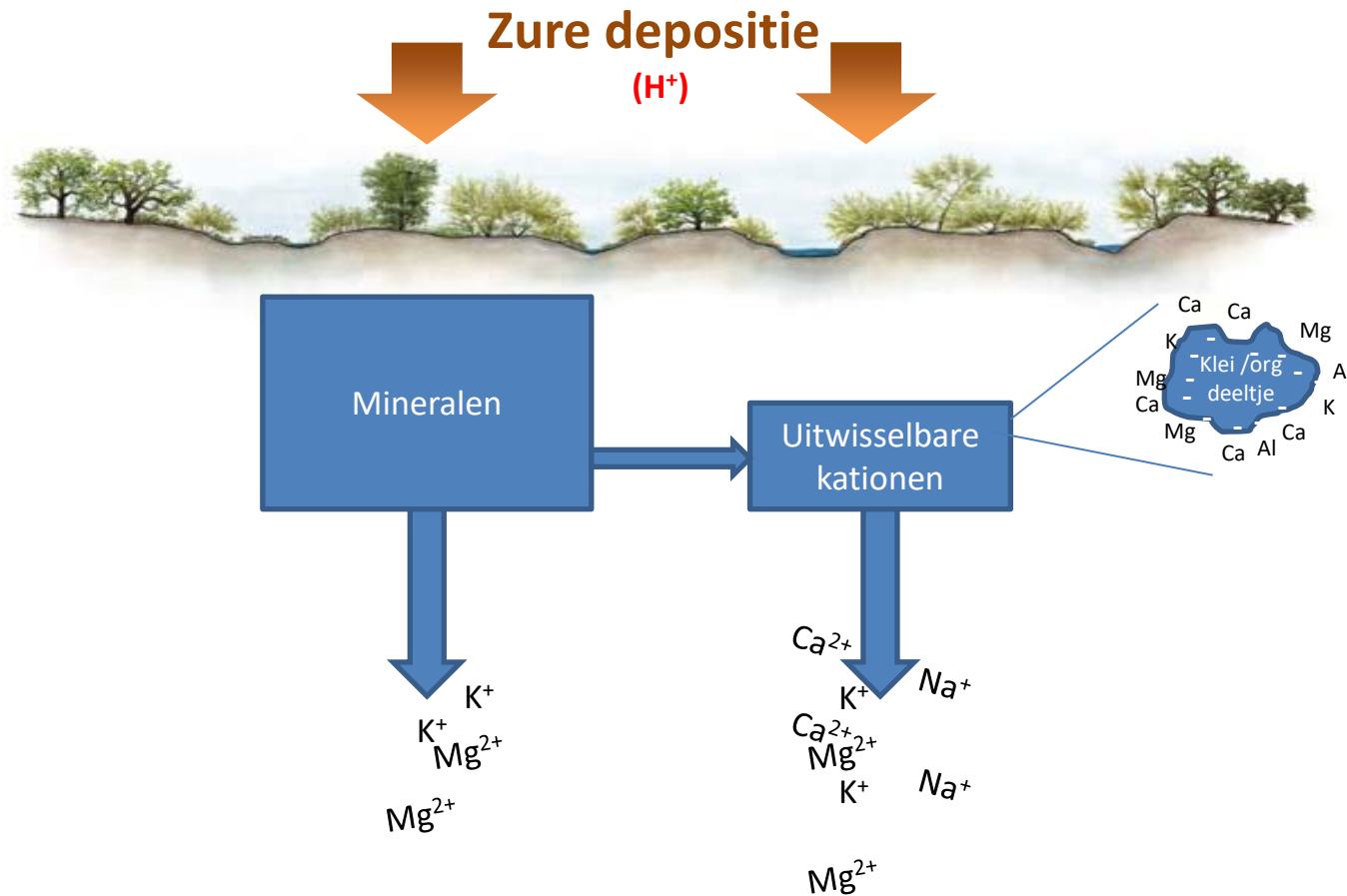

Meststoffen

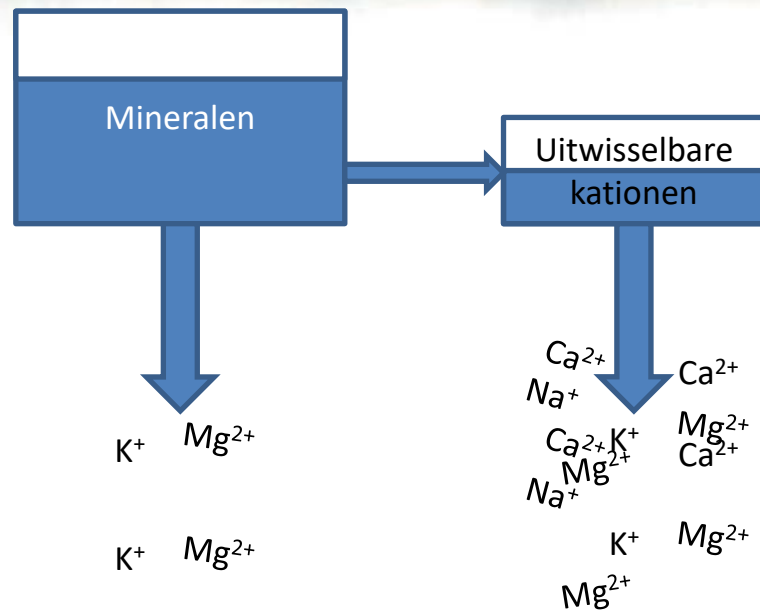

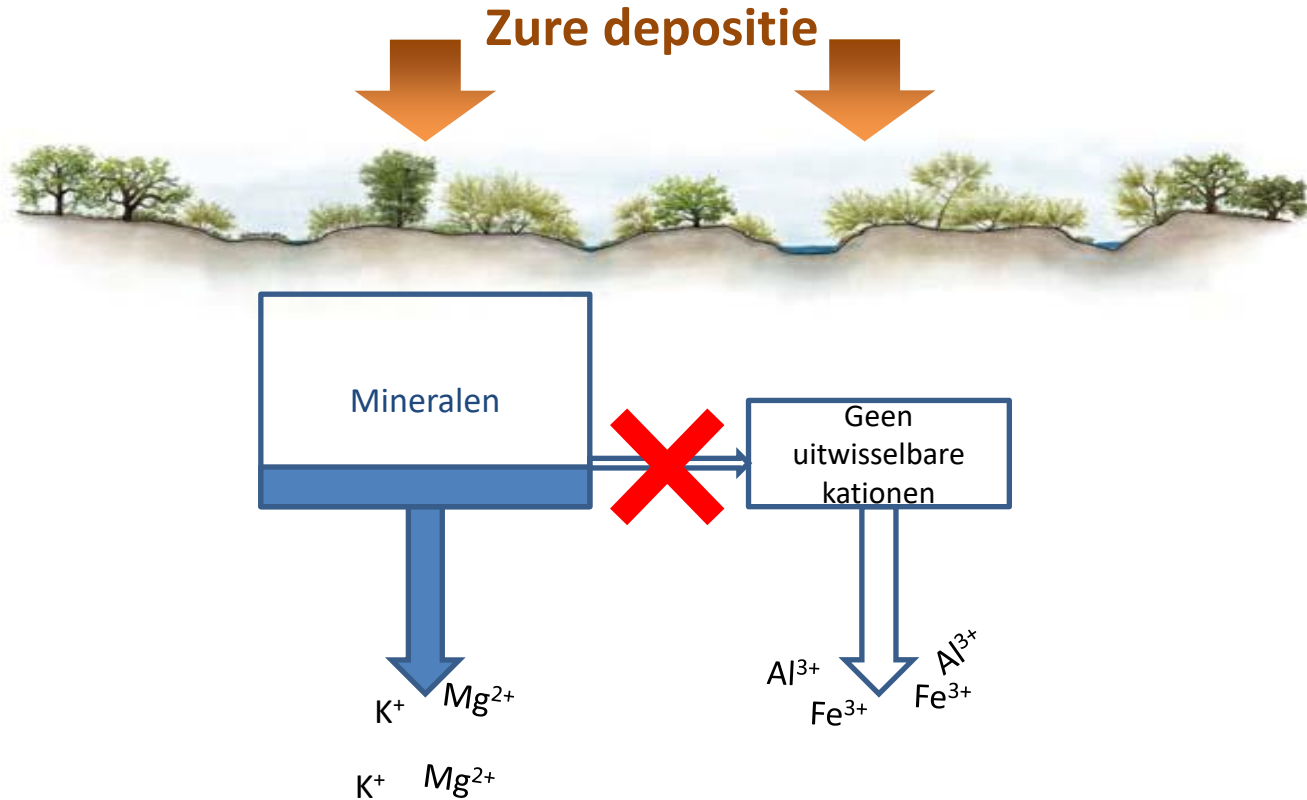
Kalk en steenmeel

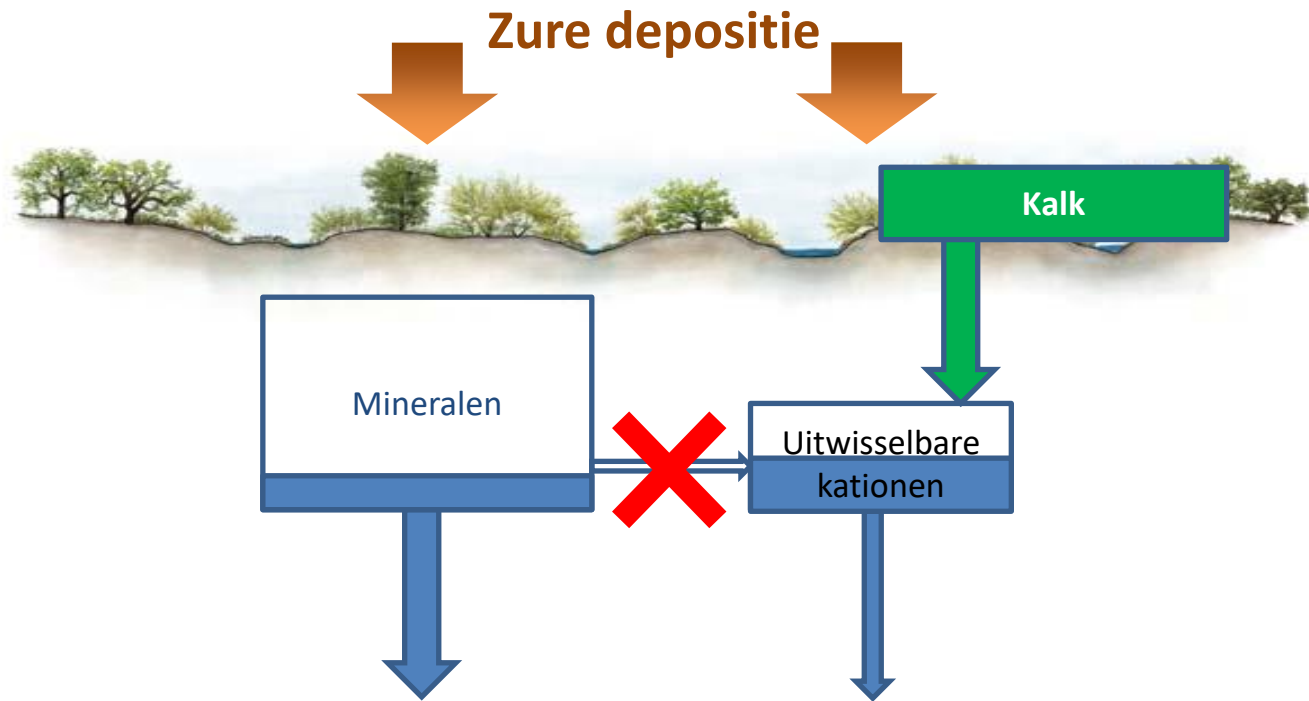

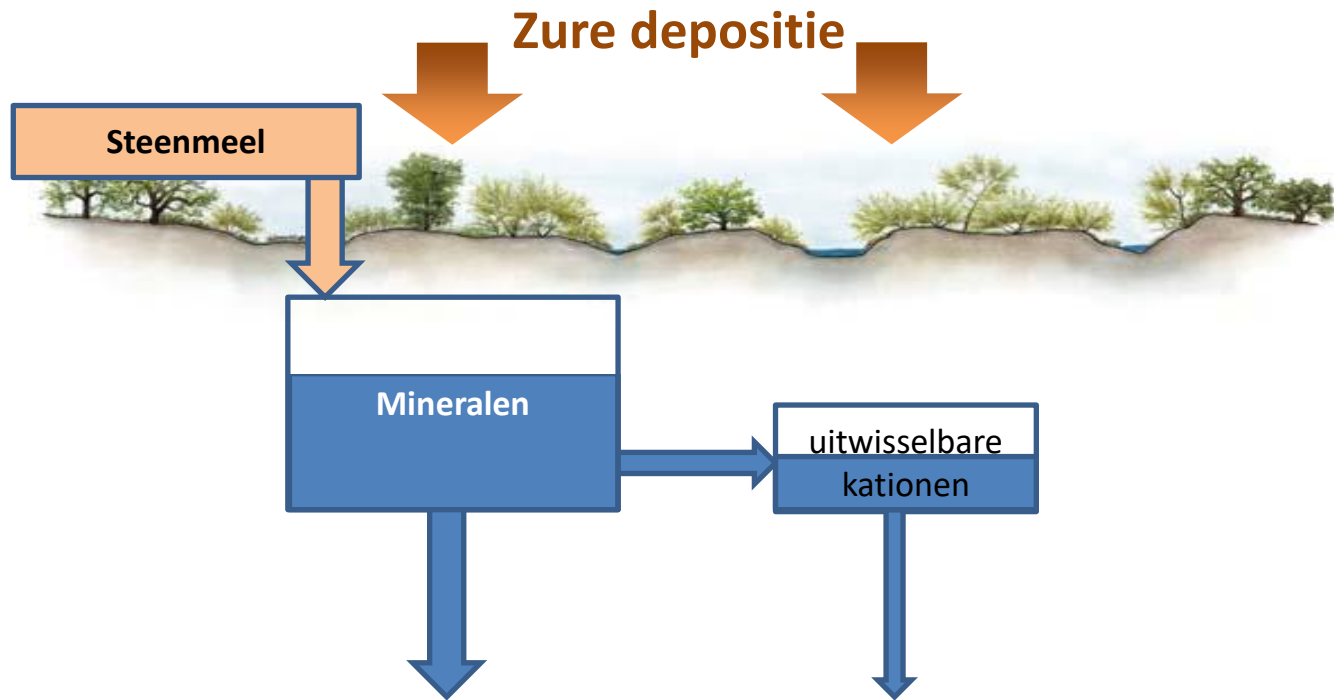
Zure depositie

Uitwisselbare deel is geheel uitgeput, buffering door verwerking van mineralen

Kalk

- Vroeger veel gedaan in bos en heide (jaren 80-90 vorige eeuw)
- Lichte bekalking (3 ton/ha) vermindert de negatieve effecten van de bodemverzuring
- Tast de aard van het systeem niet aan
- Het effect op de pH is na 30 jaar klein; het effect op de Al/Ca-ratio is groot

Kalk

- 👤 Bewezen effectief voor herstel en behoud van kruiden (bos en heide)
- 👤 In vorm van schelpenkalk ook direct effect op fauna

Kalk

- MAAR: Verruiging bij toepassen in hoge dosis ($>3\text{t/ha}$)

Kalk 3 ton

Kalk 9 ton

Data B-WARE

Humusafbraak NA bekalking

controle

18 ton kalk/ha

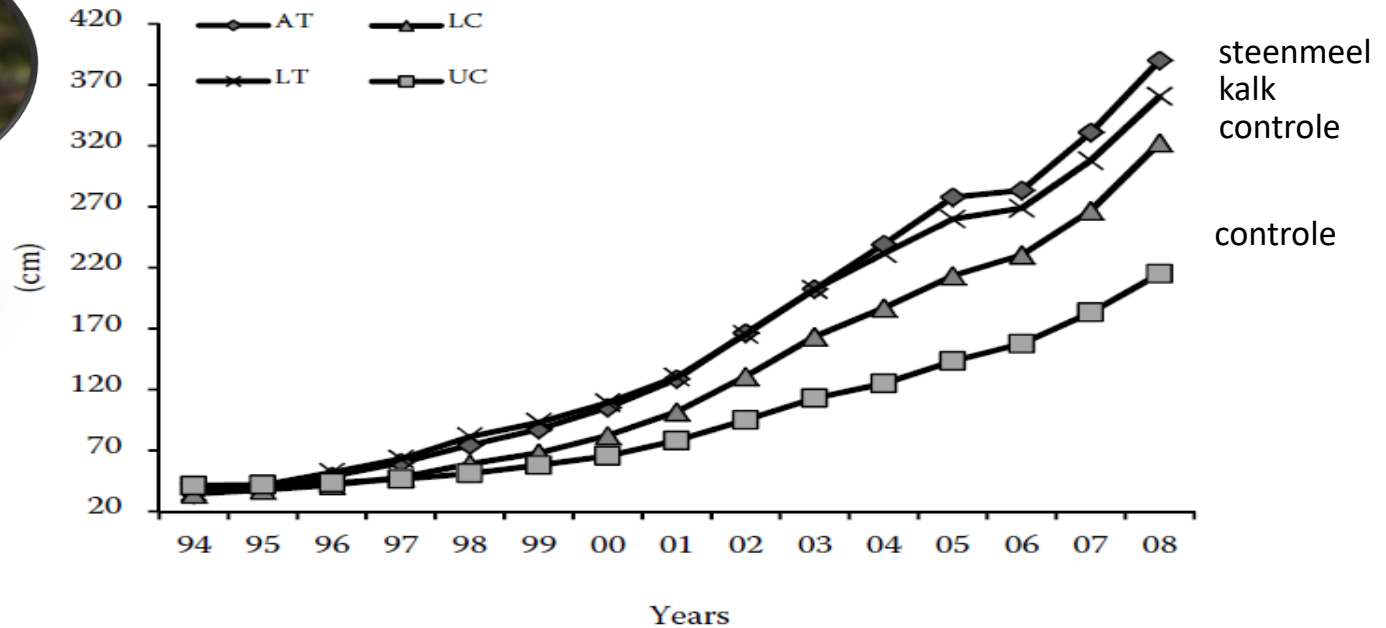
Kalk

MAAR: Het is een eenzijdig product!

Slechts: $\text{CaCO}_3 + \text{MgCO}_3$ geen sporenelementen

Steenmeel: resultaten

Tsjechisch onderzoek
Hoogtegroei fijnspar
Konasova et al 2012

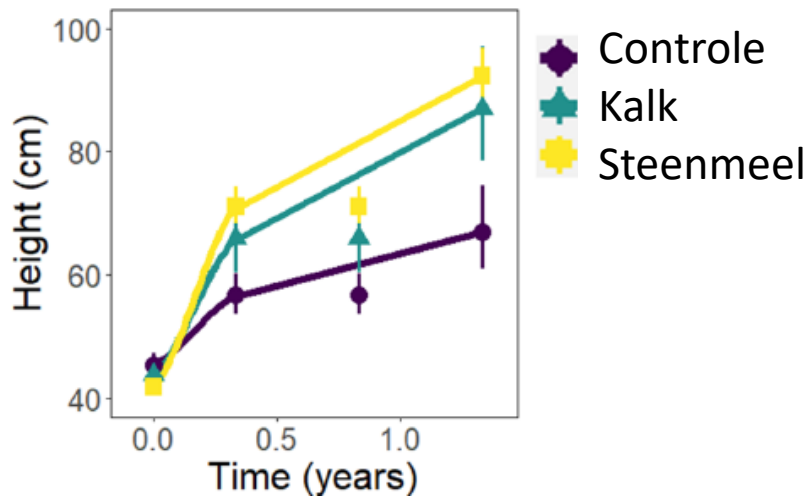

Steenmeel: recent onderzoek

In onderzoek sinds 2016

Recent onderzoek

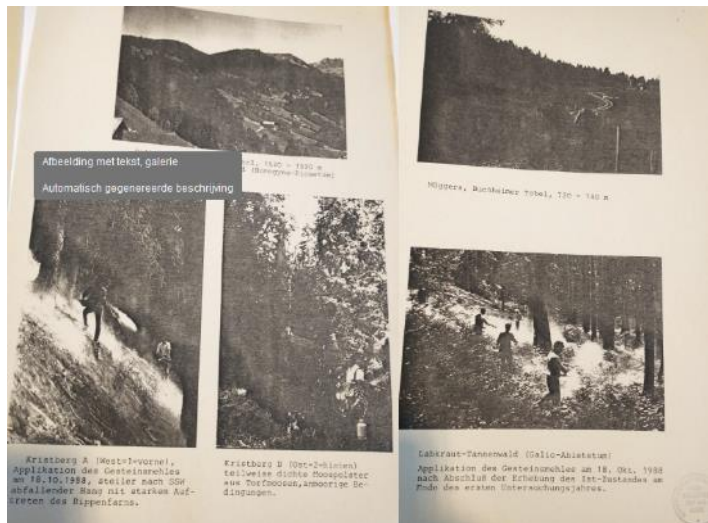

Robrecht Van der Bauwhede

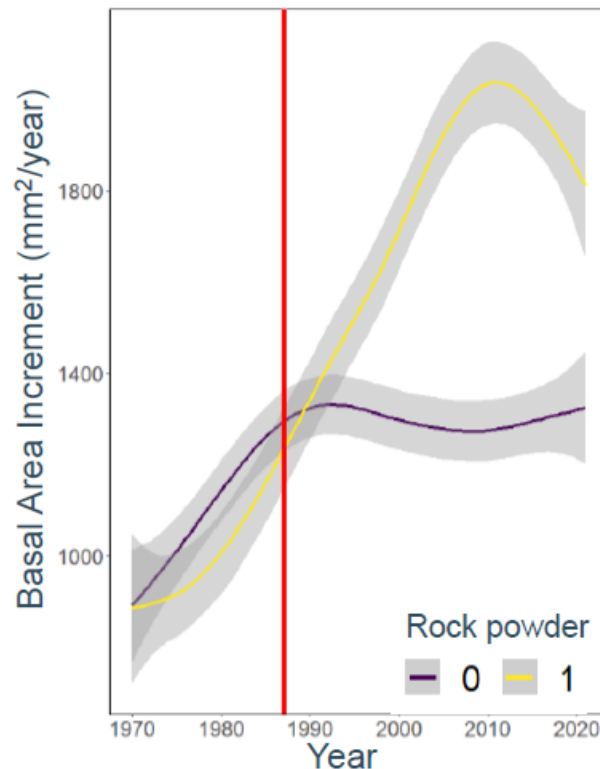
KU LEUVEN

Ook op lange termijn

Robrecht Van der Bauwhede

KU LEUVEN

Betere groei na 34 jaar (Duitse bossen, lage dosis)

Afhankelijk van standplaats

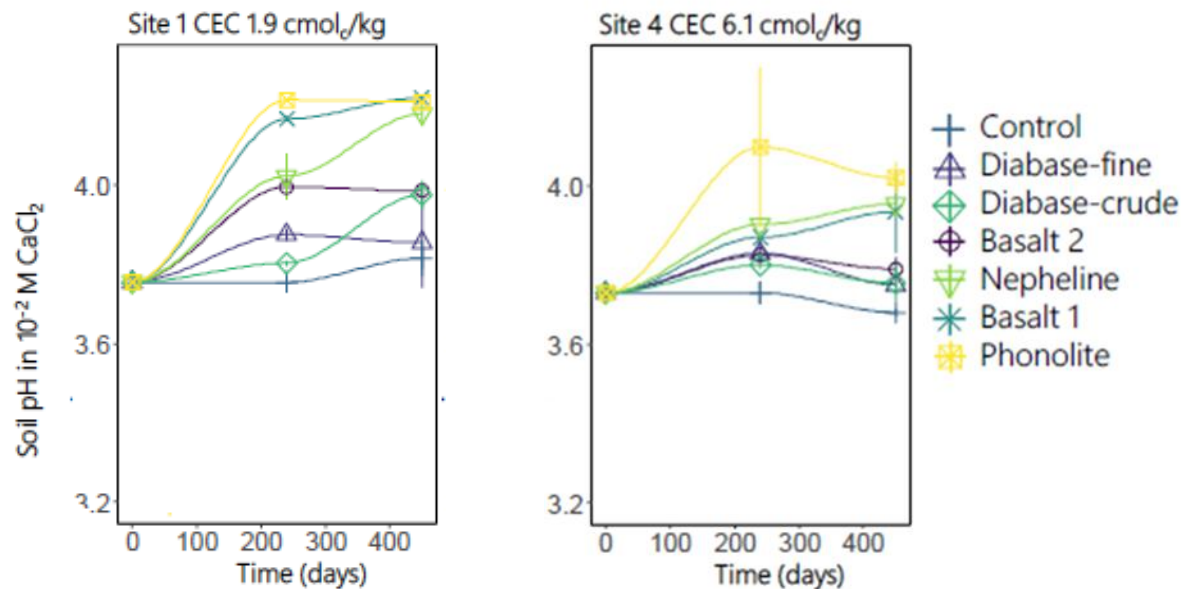

Steenmeel

- Na 3-5 jaar verhoging pH en basenverzadiging (buffering) maar effect is (nog klein)
- Soms positieve effecten op vaatplanten (soms geen effect)
- Positieve effecten op bodem- en bladchemie
- Positieve effecten op regenwormen
- Maar resultaten sterk afhankelijk van Ausgangssituatie en type steenmeel

Afhankelijkheid uitgangssituatie

Robrecht Van der Bauwhede

KU LEUVEN

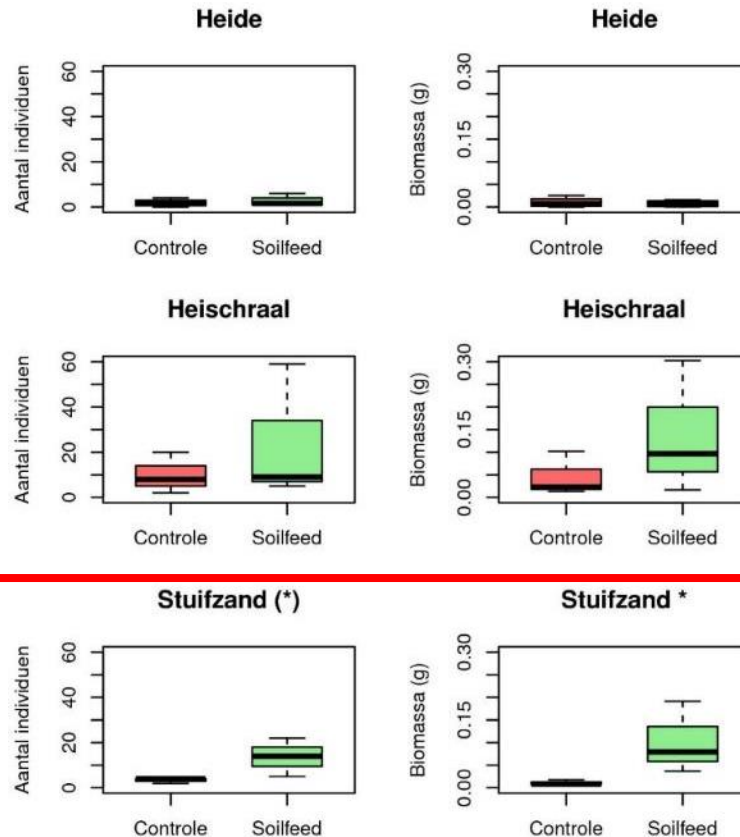
bosgroepen.nl

Steenmeel

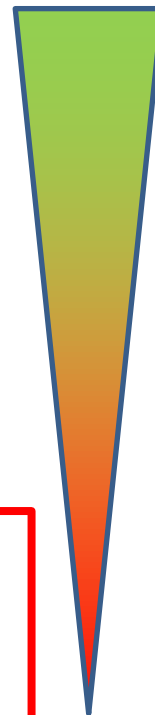
- ❏ Negatieve effecten op miljoenpoten bij 1 type steenmeel
- ❏ Positieve effecten maar ook negatieve effecten op schimmels, afh. van rijkdom vd bodem

Afhankelijkheid uitgangssituatie

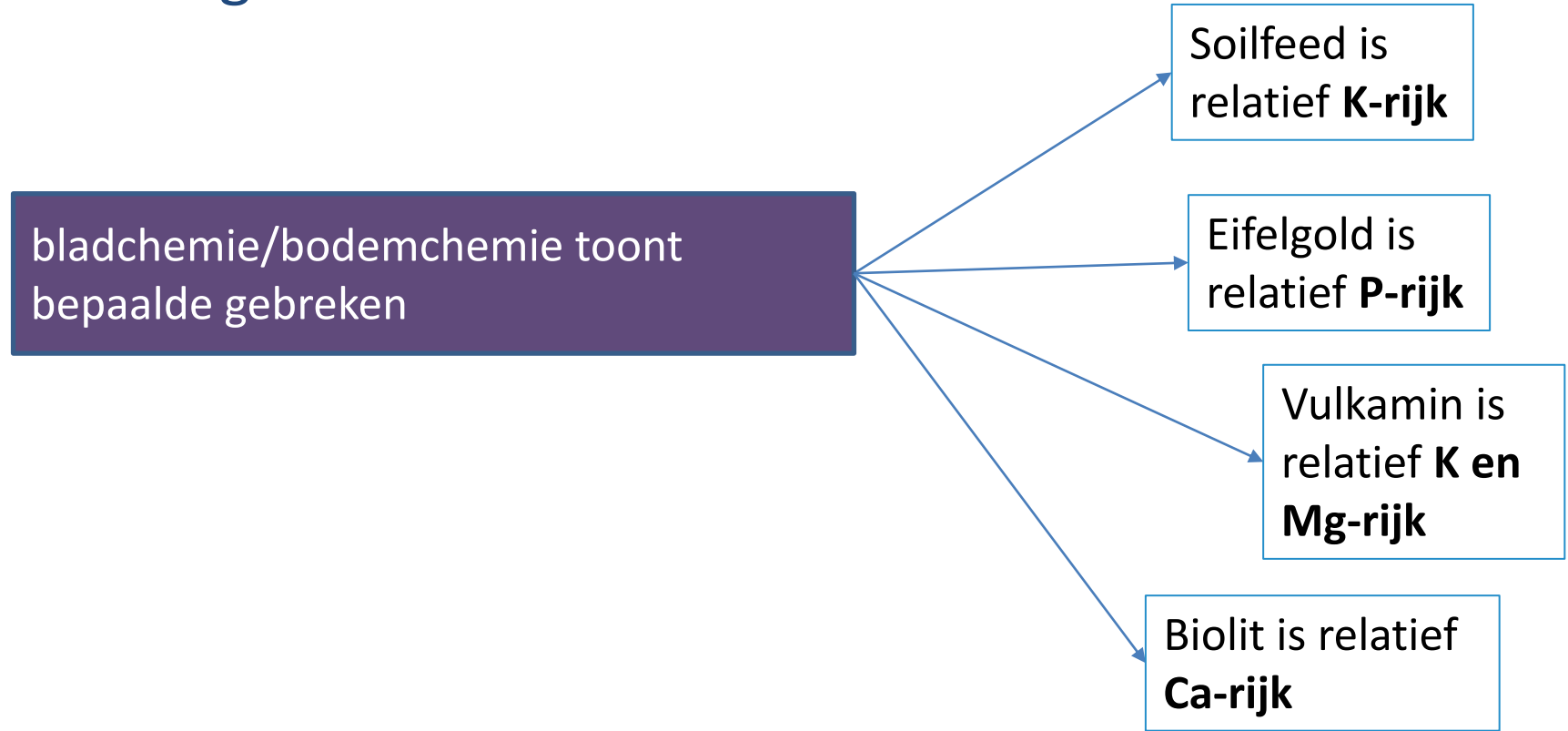
Sprinkhanen

CEC

Uitvoering

Wanneer steenmeel?

- Op basis van goede voorstudie (beslisboom) in “no-regret” gebieden
- Daar waar bufferherstel nodig is en systeem dit niet zelf kan aanvullen
- Rekening houdend met biodiversiteit op de locatie en in het landschap (Dus **niet ALLES** besteenmelen)

Wanneer geen steenmeel?

- Ter voorkoming van een ammoniumpiek na plaggen of chopperen (heide)
- Bij zeer urgente situaties waarbij direct bufferherstel nodig is
- Op en rond veengebieden (afbraak veen)

Uitvoering

Bosgroepen

Dank voor uw aandacht